

Legea muzeelor și colecțiilor publice

În temeiul prevederilor art. 72 alin. (1) din Constituție,

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1.- Prezenta lege reglementează regimul juridic general și principiile organizării și funcționării muzeelor și colecțiilor publice din România.

Art. 2.- În sensul prezentei legi, următorii termeni reprezintă:

- a) *muzeul* – instituție publică de cultură și cercetare, non-profit, aflată în serviciul societății, care achiziționează, conservă, cercetează, comunică și expune, în scopul studierii, educării și recreării, măturii materiale ale existenței oamenilor și mediului înconjurător;
- b) *colecția* – ansamblu de bunuri, naturale și culturale, privind evoluția societății omenești, creațiile sale, mediul înconjurător, constituite în mod sistematic și coerent de către persoane fizice sau persoane juridice, de drept public sau de drept privat.

Art. 3. - Funcțiile principale ale muzeului sunt:

- a) constituirea, evidența, cercetarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal;
- b) protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului muzeal;
- c) punerea în valoare, prin diferite moduri, a patrimoniului muzeal, în scop educațional, științific și recreativ.

Art. 4. - (1) Colecțiile pot fi de interes public sau privat.

(2) În sensul prezentei legi, următorii termeni reprezintă:

a) *colecții de interes public* – colecțiile accesibile publicului și experților, indiferent de titularul dreptului de proprietate, care reunesc bunuri semnificative prin valoarea lor artistică, documentară, istorică, științifică, culturală și memorialistică;

b) *colecții de interes privat* – colecții aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice, inaccesibile publicului și experților.

Art. 5. - Funcțiile principale ale colecțiilor publice sunt:

a) gestionarea, evidența, cercetarea, protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului propriu;

b) prezentarea patrimoniului propriu publicului și asigurarea accesului experților în vederea cercetării acestui patrimoniu.

Art. 6. - Statul protejează în mod egal toate muzeele și colecțiile publice, garantând libera lor funcționare și dezvoltare și acordă sprijin financiar și logistic proprietarilor și titularilor de alte drepturi reale, conform prevederilor legale în vigoare.

Capitolul II Patrimoniul muzeal

Art. 7. - (1) Patrimoniul muzeal reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor cu valoare economică ce aparțin unui muzeu sau, după caz, unei colecții publice.

(2) Bunurile care se află în patrimoniul muzeal pot face obiectul dreptului de proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, al dreptului de proprietate privată.

(3) Regimul juridic al dreptului de proprietate publică asupra bunurilor care se află în patrimoniul muzeal este reglementat conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 8. - Pot face obiectul unui patrimoniu muzeal, conform legii:

a) bunuri clasate în patrimoniul cultural național mobil, cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, etnografică, artistică, documentară, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică,

reprezentând mărturii materiale ale evoluției mediului natural și ale relației omului cu acesta, ale potențialului creator uman și ale contribuției românești și a minorităților conlocuitoare la civilizația universală;

b) bunuri imobile cu valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, etnografică, artistică, documentară, științifică și tehnică;

c) rezervații constituite din terenuri, parcuri naturale, grădini botanice și zoologice, precum și construcțiile aferente, care reprezintă mărturii ale evoluției mediului natural și ale relației omului cu acesta, mărturii cu caracter arheologic, istoric, etnografic, tehnic, arhitectural;

d) alte bunuri care pot avea un rol documentar, educativ, recreativ, ilustrativ și care pot fi folosite în cadrul expozițiilor muzeale, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 9. - Proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra muzeelor și colecțiilor publice au următoarele obligații:

a) să ia măsurile necesare pentru asigurarea integrității, securității, conservării și restaurării bunurilor clasate în patrimoniul cultural național mobil care fac obiectul patrimoniului muzeal, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;

b) să ia măsurile necesare pentru evidența și, după caz, clasarea bunurilor care fac obiectul patrimoniului muzeal;

c) să ia măsurile necesare pentru punerea în valoare a patrimoniului muzeal, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

d) să asigure și să garanteze accesul publicului și al experților la bunurile care fac obiectul patrimoniului muzeal;

e) să prevină folosirea patrimoniului muzeal în alte scopuri decât cele prevăzute de reglementările legale în vigoare;

f) să întocmească documentația necesară pentru autorizarea funcționării, cât și pentru acreditarea și, după caz, reacreditarea muzeului sau a colecției publice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

g) să ia măsurile legale pentru prevenirea, localizarea și stingerea incendiilor;

h) să asigure paza muzeului sau colecțiilor publice și dotarea acestora cu sisteme de protecție cât mai eficiente;

i) să asigure protecție antiseismică.

Art. 10. - Autoritățile administrației publice centrale și locale și instituțiile publice de specialitate subordonate acestora, precum și proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra muzeelor și colecțiilor publice, pot coopera, după caz, cu organizații neguvernamentale, în vederea dezvoltării, protejării, conservării, restaurării și valorificării patrimoniului muzeal, în interes științific sau cultural-turistic.

Capitolul III Înființarea, acreditarea și desființarea muzeelor și colecțiilor publice

Art. 11. - (1) Înființarea muzeelor și a colecțiilor publice, de către persoane fizice și persoane juridice de drept public sau privat, este reglementată prin prezenta lege.

(2) În vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice, este obligatorie obținerea avizului prealabil al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor; obligația obținerii avizului prealabil revine de drept persoanei fizice sau juridice care intenționează să înființeze un muzeu sau o colecție.

(3) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor va elabora criteriile de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice, care vor fi aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 12. - (1) În vederea funcționării muzeelor și colecțiilor publice, este obligatorie obținerea acreditării.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale, altele decât Ministerul Culturii și Cultelor, instituțiile aflate în subordinea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și organele de specialitate ale administrației publice centrale și locale, care au obținut avizul prealabil prevăzut la art. 11 alin. (2), sunt obligate să solicite Ministerului Culturii și Cultelor acreditarea muzeelor și colecțiilor publice; cererea de acreditare se depune la Direcția Muzeu, Colecții, Arte Vizuale din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor.

(3) Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat care au obținut avizul prealabil prevăzut la art. 11 alin. (2) sunt obligate să solicite Ministerului Culturii și Cultelor acreditarea muzeelor și colecțiilor publice; cererea de acreditare se depune la direcția județeană pentru

cultură, culte și patrimoniu cultural național, respectiv a municipiului București, în a cărei rază teritorială se află sediul muzeului sau colecției publice respective.

(4) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor fi elaborate criteriile de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice, precum și normele metodologice de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice, aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Acreditarea muzeelor și colecțiilor publice se aprobă prin ordin emis de ministrul culturii și cultelor.

(6) Acreditarea poate fi definitivă sau temporară și poate conține condiții sau recomandări, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 13. - (1) Desființarea muzeelor și colecțiilor publice are loc în cazul nerespectării prevederilor legale în vigoare sau a condițiilor de acreditare.

(2) Desființarea muzeelor și colecțiilor publice se face ca urmare a revocării ordinului de aprobare a acreditării, emis de către ministrul culturii și cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(3) Din momentul revocării ordinului de aprobare a acreditării până la desființare, proprietarul sau titularii de alte drepturi reale sunt obligați să respecte condițiile impuse la acreditare, cu excepția celor legate de expunerea patrimoniului și de primirea publicului.

Art. 14. - Desființarea muzeelor și colecțiilor publice se aprobă prin ordin emis de ministrul culturii și cultelor.

Capitolul IV Clasificarea muzeelor și colecțiilor

Art. 15. - (1) În funcție de titularul dreptului de proprietate, muzeele și colecțiile publice pot fi instituții publice sau se găsesc sub autoritatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat care le-au înființat.

(2) Muzeele și colecțiile publice, înființate de către autoritățile administrației publice centrale și locale și instituțiile subordonate acestora, indiferent de modul de finanțare, se organizează și funcționează în subordinea acestor autorități și instituții.

(3) Muzeele și colecțiile publice, înființate de către persoanele fizice și juridice private, se organizează și funcționează sub autoritatea respectivelor persoane.

Art. 16. - (1) În funcție de aria de acoperire teritorială și de mărimea și importanța patrimoniului, muzeele și colecțiile publice se clasifică în:

- a) muzee și colecții publice de importanță națională;
- b) muzee și colecții publice de importanță regională;
- c) muzee și colecții publice de importanță județeană sau municipală;
- d) muzee și colecții publice de importanță orășenească sau comunală.

(2) În sensul prezentei legi, următorii termeni reprezintă:

a) *muzeu și colecții publice de importanță națională* – instituții publice sau muzee și colecții publice aflate sub autoritatea persoanelor fizice ori juridice de drept privat, care dețin un patrimoniu muzeal al cărui obiect sunt bunuri cu valoare deosebită sau excepțională, semnificative pentru istorie, arheologie, etnografie, artă, documentaristică, știință și tehnică, literatură, cinematografie, numismatică, filatelie, heraldică, bibliofilie, cartografie și epigrafică, în plan național.

b) *muzeu și colecții publice de importanță regională* - instituții publice sau muzee și colecții publice aflate sub autoritatea persoanelor fizice ori juridice de drept privat, care dețin un patrimoniu muzeal al cărui obiect sunt bunurile prevăzute la litera a), semnificative în plan regional.

c) *muzeu și colecții publice de importanță județeană sau municipală* - instituții publice sau muzee și colecții publice aflate sub autoritatea persoanelor fizice ori juridice de drept privat, care dețin un patrimoniu muzeal al cărui obiect sunt bunurile prevăzute la litera a), semnificative în plan județean sau municipal.

d) *muzeu și colecții publice de importanță orășenească sau comunală* - instituții publice sau muzee și colecții publice aflate sub autoritatea persoanelor fizice ori juridice de drept privat, care dețin un patrimoniu muzeal al cărui obiect sunt bunurile prevăzute la litera a), semnificative în plan orășenesc sau comunal.

(3) Acordarea titlaturii de muzeu sau, după caz, de colecție publică de importanță națională, se aprobă prin hotărâre de Guvern, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(4) Clasificarea, precum și schimbarea clasei din care fac parte, a muzeelor și colecțiilor publice, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3), se realizează prin ordin al ministrului culturii și cultelor, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor.

(5) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor va elabora normele de clasificare a muzeelor și colecțiilor publice, aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 17. - Muzeele pot organiza în teritoriu secții sau filiale; acestea pot fi denumite muzee, cu obligația precizării muzeului în a cărui subordine se află și a obținerii, pentru secțiile sau filialele respective, a avizului prealabil prevăzut la art. 11 alin. (2) și a acreditării prevăzută la art. 12.

Capitolul V Finanțarea muzeelor și colecțiilor publice

Art. 18. – (1) Cheltuielile curente și de capital ale muzeelor și colecțiilor publice aflate în subordinea autorităților administrației publice centrale și locale, instituțiilor subordonate acestor autorități, precum și organelor de specialitate ale administrației publice centrale și locale, pot fi finanțate, după caz, fie din alocații acordate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, conform legii anuale a bugetului de stat, respectiv bugetelor locale anuale aprobate, și din venituri extrabugetare, fie numai din alocații acordate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, fie numai din venituri extrabugetare.

(2) Veniturile extrabugetare provin din tarifele și serviciile oferite de muzee și colecții publice, din donații și sponsorizări, din alte activități specifice aducătoare de venituri.

(3) Veniturile prevăzute la alin. (2) sunt gestionate în regim extrabugetar, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 19. – Persoanele fizice și persoanele juridice private, instituțiile publice prevăzute în Legea nr. 72/1996 privind finanțele publice, precum și unitățile de cult, care sunt titularile unui drept de proprietate, de administrare, de concesiune sau de folosință gratuită, după caz, asupra rezervațiilor muzeale, sunt scutite de plata impozitului pe clădirile și pe terenul care fac obiectul patrimoniului rezervației muzeale.

Art. 20. - (1) Sunt scutite de la plata taxelor de timbru succesiunile prin care se transmite un patrimoniu muzeal și în care persoanele fizice sau juridice au calitatea de moștenitori, numai dacă persoanele respective își asumă obligația, printr-o convenție încheiată cu direcția județeană pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național, respectiv a municipiului București, să mențină la dispoziția publicului, spre vizitare, patrimoniul muzeal respectiv, în condițiile prezentei legi.

(2) În cazul în care moștenitorii nu îndeplinesc obligația asumată prin convenția prevăzută la alin. (1), taxa de timbru se recuperează pe baza notei de constatare întocmită de direcția județeană generală a finanțelor publice și a controlului financiar de stat, respectiv a municipiului București, la sesizarea direcției județene pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național, respectiv a municipiului București.

(3) Se consideră neîndeplinire a obligației asumată potrivit alin. (1), cazul în care accesul publicului este interzis pe o perioadă de timp mai mare de 60 de zile într-un an calendaristic, cu excepția cazurilor în care obligația respectivă a devenit imposibil de executat pentru cauze neimputabile.

Art. 21. - Prețurile și tarifele la serviciile oferite de muzee și colecții publice sunt stabilite de către conducerea instituțiilor respective; în cazul muzeelor și colecțiilor publice aflate în subordinea autorităților administrației publice centrale sau, după caz, locale, prețurile și tarifele oferite de acestea sunt aprobate de către autoritatea administrației publice centrale sau, după caz, locale, în a cărei subordine se află, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Capitolul VI Conducerea, organizarea și funcționarea muzeelor și colecțiilor publice

Art. 22. – Muzeele și colecțiile publice sunt organizate și funcționează conform prevederilor prezentei legi și a regulamentului de organizare și funcționare propriu, aprobat de către autoritatea administrației publice centrale sau, după caz, locale, în subordinea cărora se află, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 23. - Muzeele și colecțiile publice sunt organizate și funcționează, după caz, cu personal de conducere, de specialitate, auxiliar și de întreținere.

Art. 24. - (1) În cadrul muzeelor și colecțiilor publice, sunt organizate și funcționează consilii de administrație, organe deliberative de conducere.

(2) Componența, atribuțiile, precum și organizarea și funcționarea consiliului de administrație, se stabilesc prin regulament de organizare și funcționare, aprobat de către autoritatea administrației publice centrale sau, după caz, locale, în subordinea cărora se află muzeele și colecțiile publice respective, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 25. - (1) Conducerea executivă a muzeelor și colecțiilor publice este exercitată de către un director general sau, după caz, de către un director, numit în urma unui examen sau concurs, de către autoritatea administrației publice centrale sau, după caz, locale, în subordinea cărora se află muzeele și colecțiile publice respective, potrivit legii.

(2) Revocarea directorului general sau, după caz, a directorului, se realizează de către autoritățile prevăzute la alin. (1).

Art. 26. - (1) În cadrul muzeelor și colecțiilor publice pot funcționa consilii științifice, organe deliberative, alcătuite din specialiști, în funcție de profilul muzeului sau colecției publice, cu rol consultativ în domeniul activităților culturale, cercetării științifice, organizării sau structurării serviciilor și colecțiilor muzeale.

(2) Componența, atribuțiile, precum și organizarea și funcționarea consiliului științific, se stabilesc prin regulament de organizare și funcționare, aprobat de către autoritatea

administrației publice centrale sau, după caz, locale, în subordinea cărora se află muzeele și colecțiile publice respective, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(3) În cadrul muzeelor de importanță națională, regională și județeană este obligatorie funcționarea consiliilor științifice.

(4) Membrii consiliului științific sunt numiți, prin decizie, de către directorul general sau, după caz, directorul muzeului sau al colecției publice.

Art. 27. – În cadrul muzeelor și colecțiilor publice pot funcționa comisii de evaluare și comisii de achiziții de bunuri culturale; membrii comisiilor sunt numiți, prin decizie, de către directorul general sau, după caz, directorul muzeului sau al colecției publice.

Capitolul VII Instituții și organisme cu atribuții în domeniul muzeelor și colecțiilor publice

Art. 28. - (1) Ministerul Culturii și Cultelor elaborează și asigură aplicarea strategiei naționale și urmărește respectarea prevederilor legale și a normelor și metodologiilor din domeniul muzeelor și colecțiilor publice.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor reprezintă statul în relațiile internaționale din domeniul muzeelor și colecțiilor publice.

Art. 29. - În domeniul muzeelor și colecțiilor publice, Ministerul Culturii și Cultelor îndeplinește, direct sau prin instituțiile sale subordonate, următoarele atribuții:

a) organizează sistemul național de cercetare, evidență, elaborare de reglementări tehnice, inspecție și clasificare a muzeelor și colecțiilor publice și avizează reglementările tehnice aplicabile în domeniu;

b) elaborează normele metodologice de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice;

c) elaborează criteriile de acreditare a muzeelor și colecțiilor publice;

d) acordă și retrage, în condițiile prezentei legi, acreditarea funcționării muzeelor și colecțiilor publice;

e) propune acordarea titlaturii de muzeu sau, după caz, de colecție publică de importanță națională,

f) aprobă clasificarea muzeelor și colecțiilor publice;

g) verifică, prin intermediul personalului împuternicit în acest sens, respectarea condițiilor în care a fost acordată acreditarea muzeelor și colecțiilor publice aflate în subordinea autorităților administrației publice centrale și locale;

h) acordă asistență științifică și de specialitate muzeelor, colecțiilor și organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniu;

i) asigură, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, pregătirea specialiștilor și a personalului auxiliar din domeniul muzeelor și colecțiilor publice;

j) colaborează cu Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne și cu celelalte autorități ale administrației publice cu atribuții în domeniu, în vederea stabilirii măsurilor speciale de protecție a patrimoniului muzeal în caz de conflict armat, tulburări civile și catastrofe naturale;

k) avizează programele de dezvoltare muzeală;

l) sprijină și inițiază cooperarea cu instituții și organizații din străinătate cu activitate în domeniul muzeelor și colecțiilor publice.

Art. 30. - Direcțiile județene pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național, respectiv a municipiului București, au următoarele atribuții:

a) propun Ministerului Culturii și Cultelor acreditarea colecțiilor publice aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice de drept privat;

b) verifică, prin intermediul personalului împuternicit în acest sens, respectarea condițiilor în care a fost acordată acreditarea muzeelor și colecțiilor publice deținute de persoanele fizice și juridice de drept privat;

c) constată contravenții și aplică sancțiuni, conform dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 31. – (1) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor este organismul științific consultativ și de avizare în domeniu al Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor îndeplinește următoarele atribuții:

- a) propune reglementări de specialitate privind domeniul muzeelor și colecțiilor publice, obligatorii pentru întreaga rețea de instituții muzeale și colecții publice, indiferent de forma de proprietate, administrare și finanțare;
- b) avizează strategia națională de dezvoltare din domeniul muzeelor și colecțiilor publice;
- c) emite avize prealabile în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice;
- d) elaborează criteriile de acordare a avizului prealabil în vederea înființării muzeelor și colecțiilor publice;
- e) elaborează normele de clasificare a muzeelor și colecțiilor publice;
- f) propune Ministerului Culturii și Cultelor clasificarea muzeelor și colecțiilor publice;
- g) emite avize privind desființarea muzeelor și colecțiilor publice;
- h) avizează acordarea titlaturii de muzeu sau, după caz, de colecție publică de importanță națională;
- i) avizează prioritățile de dezvoltare a muzeelor și colecțiilor publice aflate în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor;
- j) avizează programele de pregătire a specialiștilor din domeniul muzeelor și colecțiilor publice.

Capitolul VIII Contravenții și sancțiuni

Art. 32. - Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală.

Art. 33. - (1) Constituie contravenții următoarele fapte:

- a) înființarea de muzee și colecții publice fără obținerea acreditării;
- b) împiedicarea, prin orice mijloace, a accesului publicului la patrimoniul muzeal, cu excepția cazurilor în care împiedicarea respectivă s-a realizat din cauze neimputabile;
- c) schimbarea titlaturii muzeului sau, după caz, a colecției publice, cu nerespectarea procedurii prevăzută la art. 16 alin. (3) și (4);

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Art. 34. – Contravențiile prevăzute la art. 33 se constată și sancțiunile se aplică de către inspectori din cadrul direcțiilor județene pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național, respectiv a municipiului București, împuterniciți prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 35. – Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor se aplică în mod corespunzător și contravențiilor prevăzute în prezenta lege.

Capitolul IX Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 36. - Autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și instituțiile publice de specialitate subordonate acestora, colaborează, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, în vederea aplicării prevederilor prezentei legi.

Art. 37. - În termen de 90 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Culturii și Cultelor va elabora, cu avizul Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, normele de securitate și protejare a patrimoniului muzeal, aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor.